

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Utbildningsnämnden

Datum:
2023-01-24

Diarienummer:
UBN-2023-00536

Handläggare:
Ida Väisänen

Uppföljning av internkontrollplan 2022

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. **att** fastställa avrapportering av internkontrollplan för 2022, samt
2. **att** översända avrapporteringen till kommunstyrelsen.

Ärendet

Utbildningsnämnden ska enligt kommunövergripande reglemente årligen avrapportera uppföljningen av internkontrollplanen från föregående år till kommunstyrelsen.

Beredning

Ärendet har beretts av utbildningsförvaltningen.

Förslaget har inga konsekvenser sett ur jämställdhets- eller näringslivsperspektivet.

Konsekvenser för barn och elever

Den interna kontrollen innehåller kontroller för att säkerställa rättssäkerheten för elever.

Föredragning

Avrapporteringen av uppföljningen av internkontrollplanen bygger på resultaten av de genomförda granskningarna i utbildningsnämndens internkontrollplan från föregående år. Samtliga kontrollmoment har genomförts och kommenteras i bilagd avrapportering.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 24 januari 2023
- Bilaga, Avrapportering av internkontrollplan för 2022

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

Utbildningsnämnden
Rapport

Datum:
2023-02-15

Diarienummer:
UBN-2023-00536

Handläggare:
Ida Väisänen

Version/DokumentID:

Avrapportering av internkontrollplan för 2022 För utbildningsnämnden

Innehåll

Arbetet med intern kontroll under året	3
Organisation och ansvar för arbetet med intern kontroll	3
Sammanfattning av granskningar	4

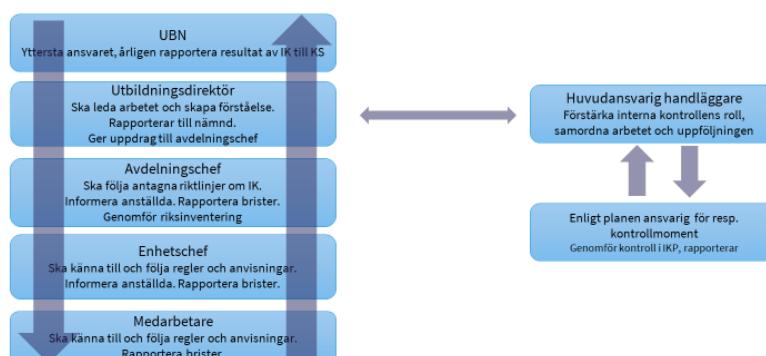
Arbetet med intern kontroll under året

Den interna kontrollen innehåller flera delar och hör ihop med förvaltningens hela styrning och uppföljning. Hur nämnden och utbildningsförvaltningen arbetar med denna helhet framgår i första hand i den uppföljningsbilaga som beslutas av nämnden i anslutning till verksamhetsplan, budget och internkontrollplan. Grunden i den interna kontrollen är identifiering av risker och uppföljningen av internkontrollplanen, men också uppföljningen av verksamhetsplan och budget är en del av nämndens ansvar för intern kontroll i verksamheten.

Organisation och ansvar för arbetet med intern kontroll

Bilden och texten nedan beskriver ansvarsfördelning och organisation för arbetet med den grundläggande delen av intern kontroll.

Organisation av intern kontroll

Nämnden har det yttersta ansvaret som tas genom att fastställa internkontrollplanen och att följa upp den. För att skapa likvärdighet och rättssäkerhet beslutar nämnden vidare om riktlinjer och regler för handläggning av olika myndighetsbeslut, till exempel riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor eller regler för beviljande av skolskjuts.

Utbildningsdirektören leder arbetet med intern kontroll samt ser till att den interna kontrollen fungerar och om eventuella brister hanteras inom den interna kontrollen. Direktören ansvarar också för att det tas fram ett förslag till förvaltningsövergripande internkontrollplan och för att nämnden får tillräcklig uppföljningsinformation. Riskinventering och värdering görs systematiskt årligen i förvaltningens ledningsgrupp. Risklistan fastställs av utbildningsdirektören och denna ligger till grund för internkontrollplanen.

Avdelningschefer är skyldiga att följa antagna riktlinjer om intern kontroll och se till att enhetschefer har tillräcklig kunskap om vilket ansvar man har. Avdelningschef har ansvar för att fånga och hantera risker som uppstår löpande under året. Risker som uppmärksammas men som inte kan hanteras i ordinarie uppföljningsprocess ska lyftas till utbildningsdirektör så att dessa kan tas om hand i den förvaltningsövergripande internkontrollplanen.

Enhetschefer är skyldiga att följa riktlinjer och se till att medarbetare har tillräcklig kunskap om regler och anvisningar och om ansvaret att rapportera brister till närmaste chef.

Övriga medarbetare ska känna till och följa de regler och anvisningar som finns för arbetet. De ansvarar också för att rapportera brister till närmaste chef.

Huvudansvarig handläggare är utsedd och ska svara för att biträda direktören i dennes uppdrag. Handläggaren samordnar arbetet med den interna kontrollen, tar emot uppföljning från övriga som enligt planen är ansvariga för respektive kontrollmoment, sammanställer uppföljningen, ser till att det tas fram förslag till åtgärdande av brister och rapporterar till nämnden. I den mån allvarliga brister noteras rapporteras de omedelbart.

Ansvariga för respektive kontrollmoment genomför kontroller i enlighet med kontrollplanen och rapporterar resultatet till huvudansvarig handläggare.

Sammanfattning av granskningar

Samtliga kontrollmoment har genomförts av de ansvariga för respektive kontrollmoment. Huvudansvarig handläggare har sammanställt resultatet av granskningarna och använt resultaten som en del av arbetet för nästkommande års internkontrollplan.

Krisplaner, rutiner och andra styrdokument har tagits fram för att reducera flera av de beskriva riskerna.

Tabell 1. Granskningar som rapporteras per augusti.

Nr	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Resultat av granskning	Åtgärd med slutdatum
1	Risk för bristande rutiner vid övergång mellan grundskola och gymnasieskola för IM-elever	Kontroll av att övergången mellan grundskola och gymnasieskola för IM-elever är rättssäker och transparent	Kontroll av att rutiner för IM-antagning är korrekta, förankrade och tillämpas.	Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Utifrån översyn av nuvarande antagningsprocess och utifrån de behov som har identifierats så är arbetet med att ta fram en ny rutin för IM-antagning/placering i sin slutfas. Arbetet har spänt över många områden så som: antagning, digitala system, kapacitet och övergångar som alla måste synkas för att få till en fungerande rutin. Rutinen kommer att vara klar och implementeras under den senare delen av vårterminen 2023 så att verksamheterna följer rutinen från och med läsåret 2023/24.	Arbetet fortlöper under 2023 och kontrollmoment kvarstår 2023.
2	Risk att lokalåtgärder inte blir genomförda eller blir försenade på grund av oklara rutiner	Kontroll av processen från beställning till genomförande av lokalåtgärder.	Kontroll av att rutiner för beställning och uppföljning av lokalåtgärder är ändamålsenliga och tydliga för alla aktörer i processen	Granskningen är genomförd utan anmärkning. En kontinuerlig utveckling av rutiner pågår för att minimera risken för förseningar och att åtgärder inte blir av. En fastighetschef och två fastighetsansvariga har rekryterats för att förtydliga och förbättra dialogen mellan utbildningsförvaltningen och fastighetsstaben. De sitter med i förvaltningens och i skolformernas ledningsgrupper.	Utifrån resultatet av granskningen tas kontrollmomentet bort.

Nr	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Resultat av granskning	Åtgärd med slutdatum
				Regler för vem som har mandat att godkänna olika steg i beställningsprocessen av nya lokaler har förtydligats under året.	
3	Risk för brister i krisberedskap, krisplanering och kriskommunikation	Kontroll av att det finns en planering och ansvarsfördelning för hantering av krissituationer.	Kontrollera att det finns uppdaterade krisplaner på skolförhållanden.	Granskningen är genomförd utan anmärkning. Samtliga skolformer har tagit fram en krisplan för respektive skolformsledning.	Utifrån resultatet av granskningen tas kontrollmomentet bort.
4	Risk att inte alla enheter har genomfört brandutbildning	Kontroll av att alla enheter har de kunskaper som behövs i fall av brand.	Kontroll av att samtliga enheter genomgår brandutbildning	Granskningen är genomförd utan anmärkning. I årets enkät <i>Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet</i> , har förvaltningen betydligt bättre resultat avseende brandutbildning och kunskaper. Brand tas därför bort som särskilt utvecklingsområde i årets arbetsmiljöanalys.	Utifrån resultatet av granskningen tas kontrollmomentet bort.

Tabell 1. Granskningar som rapporteras per december.

Nr	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Resultat av granskning	Åtgärd med slutdatum
5	Risk för brist i lokal eller brister på lokaler eller för dyra lokaler	Kontroll av processen för lokalförsörjning	Begäran att fastighetsstaben redovisar avvikelser från lokalförsörjningsplanen till nämnden i april och oktober. I oktober kompletteras redovisningen med en analys av orsakerna till avvikelserna.	Granskningen är genomförd utan anmärkning. Fastighetsstaben redovisade avvikelser från gällande lokalförsörjningsplan på nämndens sammanträde i april och oktober. De avvikelser som redovisades under året bestod till stora delar av framskjutna tidplaner på grund av försenade detaljplanearbeten. Ett par av de avvikelser som redovisades rörde moduluppställningar som utgått ur plan då evakuering kunnat lösas på annat sätt. De redovisade avvikelserna hanteras i lokalförsörjningsplanen för 2023.	Utifrån resultatet av granskningen tas kontrollmomentet bort.
6	Det råder oklarhet om vilken information som är viktig för verksamheten samt hur ansvaret för informationen uttrycks vilket leder till att risker inte identifieras och att skyddsåtgärder inte vidtas vilket i sin tur leder till störning eller avbrott i produktionen.	Kontroll av att ansvaret för information följer verksamhetsansvaret och att informationstillgångar är inventerade.	Kontrollera att delegations- och arbetsordning uttrycker ett mandat och ansvar som stödjer en ändamålsenlig informationshantering. Kontrollera att informationstillgångarna är inventerade genom att följande är genomfört: informationshanteringsplanen är beslutad, kommunicerad och hålls aktuell, artikel 30-registret över	Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Utbildningsförvaltningen har genom kontroll förberett för uppdatering av delegations- och arbetsordningen så att den uttrycker mandat och ansvar för att stödja en ändamålsenlig informationshantering. Revidering sker i slutet av mars 2023. Informationshanteringsplan för UBN bedrivs som ett projekt av registraturen och beräknas vara färdigställd under 2023.	Arbetet fortlöper under 2023 och kontrollmomentet kvarstår 2023.

Nr	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Resultat av granskning	Åtgärd med slutdatum
			personuppgiftsbehandling ar är upprättat och hålls aktuellt.	Artikel 30-register finns upprättat och en revideringsplan finns framtagen.	
7	Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar saknas, är okända eller oprövade vilket gör att ett avbrott i informationsförsörjningen medför stora störningar i produktionen och svårigheter vid återgång till normal verksamhet.	Kontroll av att behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar är inventerat. Nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och prövade.	Kontrollera att det finns ett dokumenterat underlag (från t.ex. riskanalys, kontinuitetshantering) som beskriver behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar.	Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Vi har identifierat att det saknas nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar gällande förvaltningens IT-system på övergripande nivå. Arbetet behöver fortgå under 2023. Vissa verksamhetsrutiner finns dock och har testats i samband med krisövningar under 2022.	Arbetet fortlöper under 2023 och kontrollmomentet kvarstår 2023.
8	Risk för brist i lokal eller brister på lokaler eller för dyra lokaler	Kontroll av att brister i lokaler identifieras och åtgärdas	Begäran att fastighetsstaben kontrollerar att åtgärder identifierade vid skyddsronder eller vid miljöförvaltningens inspektion åtgärdas. Avvikelse sammanställs och analyseras	Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Fastighetsstaben rapporterade åtgärder i lokaler kopplade till arbetsmiljöärenden vid nämndens möte i december. Idag finns upparbetade processer mellan förvaltning, kommunledningskontor och bolag/fastighetsägare, och fastighetsstaben. Efterlevnaden av uppdaterade processer behöver följas upp ytterligare.	Arbetet fortlöper under 2023 och kontrollmomentet kvarstår 2023.
9	Risk att klagomål från vårdnadshavare och elever inte hanteras korrekt	Kontroll av att klagomål hanteras i enlighet med skollagen.	Kontroll av att rutiner för klagomålshantering är korrekta, förankrade och tillämpas.	Granskningen är genomförd utan anmärkning. Under 2022 har lagstiftningen skärpts gällande klagomålshantering för skolverksamhet. En genomgång av rutiner har genomförts och utbildningsförvaltningens rutiner och system för uppföljning uppfyller dessa högre ställda krav. Rutinerna tillämpas och är förankrade i verksamheterna.	Utför resultatet av granskningen tas kontrollmomentet bort.
10	Risk att inte alla chefer har utbildning i ansvar enligt miljöbalken	Kontroll av att alla chefer i förvaltningen har kunskap om vad ansvaret enligt miljöbalken innebär.	Kontroll av att samtliga chefer har genomgått utbildning i ansvar enligt miljöbalken	Granskningen är genomförd utan anmärkning. Under våren anordnades fyra utbildningstillfällen gällande chefsansvar enligt miljöbalken. Från respektive skolform deltog 57 rektorer från förskolan, 31 rektorer från grundskolan och 9 rektorer från gymnasieskolan. Ett särskilt utbildningstillfälle anordnades för förvaltningens och skolformernas ledningsgrupper och representanter från fastighetsstaben och då deltog 26 personer. Utbildningen kunde därefter genomföras digitalt.	Det finns ett fortsatt behov av att säkerställa att nya chefer har genomgått utbildning i ansvar enligt miljöbalken och kontrollmomentet kvarstår 2023.

Nr	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Resultat av granskning	Åtgärd med slutdatum
11	Risk för bristande eller sen kostnadskontroll vid byggprojekt	Medverka till att det skapas rutiner så att utbildningsförvaltningen tidigt kan få ta ställning till byggprojekt utifrån en tidig hyresindikation. Det inbegriper arbete med att ta fram en maxhyra per barn och år som tidig styrning i arbetet med att beställa/bygga nya skolor och förskolor.	Medverka till att förvaltningsövergripande rutiner tas fram och implementeras.	Granskningen är genomförd utan anmärkning. Från och med 1 januari 2023 träder ett reviderat ramavtal mellan kommunstyrelsen och Skolfastigheter i kraft. I enlighet med den reviderade versionen av avtalet ska byggprojekt för skola och förskola beställas till fast pris vilket kommer att ge en bättre möjlighet till styrning och förutsägbarhet i projekten.	Utifrån resultatet av granskningen tas kontrollmomentet bort.
12	Risk för brist i lokal eller brister på lokaler eller för dyra lokaler	Kontroll av att det finns förvaltningsövergripande rutiner för kostnadskontroll vid om- och nybyggnad	Begäran att fastighetsstaben redovisar förvaltningsövergripande rutiner för förbättrad kostnadskontroll vid nämndens möte i juni.	Granskningen är genomförd utan anmärkning. Fastighetsstaben redovisade förvaltningsövergripande rutiner för förbättrad kostnadskontroll vid nämnden sammanträde i juni. Från och med 1 januari 2023 träder ett reviderat ramavtal mellan kommunstyrelsen och Skolfastigheter i kraft. I enlighet med den reviderade versionen av avtalet ska byggprojekt för skola och förskola beställas till fast pris vilket kommer att ge en bättre möjlighet till styrning och förutsägbarhet i projekten.	Utifrån resultatet av granskningen tas kontrollmomentet bort.
13	Risk för mutor och påtryckningar	Kontroll av att chefer i förvaltningen ges tillgång till kunskaper om hantering av mutor och påtryckningar	Kontroll att chefer erbjuds utbildning avseende mutor och påtryckningar	Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Arbete pågår med att uppdatera den digitala introduktionsutbildningen för nya chefer med information avseende mutor och påtryckningar.	Arbetet fortlöper under 2023 och kontrollmomentet kvarstår 2023.
14	Risk att beslut fattas trots jävsförhållanden	Kontroll av att chefer i förvaltningen ges tillgång till kunskaper om hantering av jävssituationer.	Kontroll av att chefer erbjuds utbildning avseende jäv	Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Arbete pågår med att uppdatera den digitala introduktionsutbildningen för nya chefer med information vad som gäller vid en eventuell jävssituation.	Arbetet fortlöper under 2023 och kontrollmomentet kvarstår 2023.